

Wijkvisie
Agniesebuurt /
Provenierswijk
2023-2026

Inhoud

Voorwoord 3

Identiteit van de wijk 4

Agnielsebuurt 4

Provenierswijk 5

Participatie 7

Thema's (Opgaven) 9

Stedelijke opgave 19

Met dank aan

Okach Bouchtaoui, wijkmanager

Fotografie Johannes Odé en Marjan van Hoorn

Ontwerp Saskia van Rheeden, Zijwit

Teksten Wijkraad Agnielsebuurt/Provenierswijk

Voorwoord

Als wijkraad was het eerst zaak om goed ingewerkt te worden om zo snel mogelijk aan de slag te kunnen met waar we voor gekozen zijn. Namelijk goed luisteren en kijken naar wat onze wijkbewoners belangrijk vinden. Gedurende de eerste maanden hebben wij thema's beschreven waar we ons als wijkraad hard voor willen maken en waarvan wij denken dat we daar de meeste resultaten mee kunnen bereiken.

De hoofdthema's zijn uitgewerkt in vijf doelen en vijftien resultaten. De acties die wij als wijkraad voor 2023 voor ogen hebben zijn in december in concept door ons vastgesteld en zijn daarna ambtelijk uitgewerkt in een zogenaamde DIGIWAP. Deze is bijgevoegd.

In deze Wijkvisie en de bijlagen vindt u meer informatie over onze wijken.

Identiteit van de wijken

Agniesebuurt Agniesebuurt is de kleinste wijk in Rotterdam Noord, met ruim 4000 bewoners. Het ligt dicht bij het centrum en centraal Station en is daarom een gewilde wijk om in te wonen. Het is een compacte wijk, met toch veel verschillende gezichten. De randen van de wijk worden gevormd door de groene Noordsingel en de doorgangswegen Heer Bokelweg, Schiekade en Bergweg. Aan deze randen liggen met name koopwoningen. Binnen de wijk zelf zijn er ook wel koopwoningen maar de meeste zijn corporatiewoningen (vooral Havensteder). De Hofbogen splitsen de wijk in tweeën en bepalen mede het karakter van de wijk. Verder is het opvallend dat de wijk grote schoolcomplexen heeft die veel leerlingen trekken uit heel Rotterdam. Overdag bepalen deze leerlingen grotendeels het straatbeeld in de omgeving van de scholen.

Provenierswijk De Provenierswijk heeft twee gezichten. Aan de randen van de wijk en langs de singels wonen de meer kapitaalkrachtige bewoners met een eigen woning. Vooral langs de singels vind je veel mooie panden. Verder is er ook aan de westelijke zijde (Hoevenbuurt) veel particuliere woningbezit. In de binnenstraten wonen de mensen vooral in huurhuizen van woningcorporatie Havensteder. Kenmerk van heel de Provenierswijk is dat het een dichtbebouwde wijk is met weinig groen (al zijn de singels wel heel groen). Er is behoefte aan meer speelvoorzieningen voor kinderen. De auto overheerst in de vele smalle straatjes van de wijk. De parkeerdruk is hoog, ondanks dat er betaald parkeren geldt tot 23 uur. Gelukkig doet zich in de komende jaren een kans voor om een deel van deze problemen aan te pakken. Vanaf 2023 moet het riool in het oostelijk deel van de wijk aangepakt worden. Hierbij wordt gekeken of en een deel van de genoemde problemen aangepakt kan worden. Centraal in de wijk aan het Jacob Loisplein ligt het Huis van de Wijk Propeller. Hier kunnen bewoners terecht voor allerlei

activiteiten en voor sociaal-maatschappelijke ondersteuning. In de afgelopen jaren werd de Propeller overheersend gebruikt door een bepaald groep bewoners. Daarom was het niet altijd aantrekkelijk voor de andere bewoners. Beheerder SOI heeft in het afgelopen jaar geprobeerd om de Propeller aantrekkelijker te maken voor heel de wijk. Naast de Propeller is er ontmoetingscentrum de Waerschut. Hier komen vooral oudere bewoners voor activiteiten maar ook voor een praatje en een bak koffie.

Verdere beschrijving en kenmerken van deze twee wijken is te vinden in twee stukken in de bijlage: 'Staat van de wijk Agniesebuurt-Provenierswijk' en rapportage Wijkidentiteit Agniesebuurt-Provenierswijk (Veldacademie).

Participatie

Regulier

De wijkraad heeft maandelijks een besloten en een openbare vergadering gehouden, met uitzondering van de zomerperiode. De wijkraad maakt sinds mei voor elke openbare vergadering een flyer die huis aan huis verspreid wordt in beide wijken. Op die flyer wordt het voornaamste agendapunt van de komende vergadering gemeld, om zo bewoners te enthousiasmeren om de vergadering bij te wonen. Twee van deze bijeenkomsten zijn speciaal gewijd aan het ophalen van input voor het jaaractieplan (JAP).

Marktkraam

Naast de reguliere vergaderingen is de wijkraad met een kraam aanwezig geweest op de informatiemarkt die op 18 juni 2022 is gehouden op de Spoorringel in de Provenierswijk. De Wijkraad heeft daar een enquête gehouden onder de aanwezige bewoners. Die enquête gaf inzicht in wat bewoners belangrijk vinden voor de wijk.

Twee bijeenkomsten met ambtelijke organisatie

Om onze wensen, ten aanzien van de verbetering van onze wijken, kenbaar te maken aan de gemeentelijke organisatie, hebben wij twee aparte bijeenkomsten gehad met een aantal ambtenaren van de gemeente. Hierbij hebben we onze kijk op de wijk proberen te vertalen naar concrete acties.

Jongerenavond met Youngo10

Verder heeft de wijkraad in samenwerking met Youngo10 op 8 november 2022 een speciale inspraakavond voor jongeren georganiseerd. Jongeren hebben hierbij met professionals, wijkraadsleden en andere betrokkenen gediscussieerd over allerlei thema's. Een groot deel van de wensen van de jongeren worden al aangeboden binnen het reguliere welzijnswerk. Wel is gebleken dat het aanbod van de Welzijnspartij niet goed bekend is bij de jongeren. Daarom is afgesproken dat dit in 2023 veel beter onder de aandacht gebracht moet worden van de jongeren. Een deel van de wensen is als actie in het JAP opgenomen. Een uitgebreide weergave van de bijeenkomst met de jongeren is bijgevoegd.

Thema's 2023 – 2026

Voor de komende vier jaar heeft de Wijkraad Agniesebuurt/ Provenierswijk onderstaande thema's als belangrijke opgave benoemd.

De thema's zijn:

Sociaal Armoede is het belangrijkste sociale thema voor de wijken Agniesebuurt en Provenierswijk. Initiatieven zoals de lokale voedselbank Isaak & de Schittering en andere manieren om de minder bedeelden in de wijken van voedsel te voorzien zijn daarbij een belangrijke prioriteit. Ook zoveel mogelijk gelegenheden voor sociale cohesie zijn essentieel, waarbij buurtbewoners elkaar zien en ontmoeten, en een leuke tijd kunnen beleven in elkaars gezelschap. In de Agniesebuurt en de Provenierswijk kijkt men naar elkaar om: er zijn veel bewoners die bevriend zijn met hun burens en praatjes maken met elkaar op straat. Tegelijkertijd zijn er ook zorgen over voldoende kansen voor geschikte en betaalbare woningen in de buurt. De combinatie van stijgende voedsel-, energie- en woningprijzen zijn reden tot grote zorg in de wijk.

Er is de afgelopen jaren veel gebruik gemaakt van de subsidies voor bewonersinitiatieven, en bewoners zijn hier erg enthousiast over. Zo is er bijvoorbeeld veel meer groen in beide wijken gekomen en zijn er veel sociale evenementen georganiseerd vanuit een bewonersinitiatief. Bewoners geven aan dat ze graag meer budget zien voor de bewonersinitiatieven, daar de budgetten voor de Agniesebuurt en de Provenierswijk met ingang van 2022 gedaald zijn. Terwijl er juist in deze wijken veel gebruik van werd gemaakt. De bewonersinitiatieven zorgen voor meer verbinding in de buurt, wat in deze tijden juist extra hard nodig is.

Sport Sport is natuurlijk een erg belangrijk thema en zo ook in onze wijk. De resultaten van de enquête laten zien dat er volgens de bewoners in de wijk nog te weinig aandacht is voor sporten in de buitenruimte. Er zijn volgens bewoners te weinig faciliteiten die sporten in de buitenlucht stimuleren, in plaats van binnen sporten of bij een vereniging in de wijk. Ook vindt men dat er te weinig aandacht is voor minder gebruikelijke sporten zoals honkbal en boksen, en vinden de bewoners dat niet alle aandacht naar bekende sporten als voetbal en basketbal moet gaan.

Kunst & Cultuur De wijkraad en buurtbewoners willen kunst en cultuur in de wijk zichtbaarder maken. Bijvoorbeeld door het publiceren van een culturele agenda van de wijk. Zo kan iedereen op de hoogte zijn van de aanwezige activiteiten. Daarnaast willen we bijdragen aan de groei van het culturele aanbod. Vooral het aanbod voor- en door jongeren moet meer ruimte krijgen.

Mobiliteit Tijdens de formele vergadering zijn meermaals onderwerpen naar voren gekomen die te vangen zijn onder de noemer mobiliteit. Bewoners vinden een verkeerscirculatieplan voor Rotterdam belangrijk, om hardrijders en verkeersonveilige situaties op verschillende knelpunten aan te pakken, zoals de Heer Bokelweg en Schiekade. Met name 'showverkeer' en hardrijders zijn een grote ergernis. Verder is ook aangegeven dat Geofencing van scooters, fietsen en bakfietsen belangrijk is. In iets mindere mate vindt men ook parkeervergunningen en parkeertijden belangrijk, al is hier op dit moment geen grote noodzaak voor.

Verder is in een online enquête gebleken dat van alle thema's, mobiliteit een minder belangrijk thema is, met name in vergelijking met thema buitenruimte. Wel komt er duidelijk naar voren dat zwerf fietsen en zwerf-deelscooters grote overlast ver-

oorzaken. Door kleine interventies zou bovendien de verkeersveiligheid rond bijvoorbeeld basisschool de Provenier nog een stuk beter kunnen. Ook het aantal fietsnietjes zou uitgebreid moeten worden in de omgeving van de Noordsingel en Zomerhofstraat. Tot slot is de overlast van onnodig verkeer door de wijk aangegeven als belangrijk aandachtspunt.

Groen Beide relatief kleine wijken grenzen aan het treinspoor die 'het oude noorden' scheidt van de binnenstad. Historisch gezien waren de wijken niet gericht op de havenactiviteiten van Rotterdam, maar droegen de woningen en voorzieningen bij om de groeiende stad rond 1900 te laten draaien. De singels werden halverwege de 19e eeuw aangelegd in wat toen nog een polder was en vormen het patroon waarlangs de wijken werden gebouwd. Dit brede, stromende water door de toekomstige wijken was een verbetering ten opzichte van de smalle, nauwe steegjes in de oude binnenstad. De groene stroken met bomen langs het water zorgden voor diversiteit aan flora en fauna in de stenige straten.

Begin 20e eeuw is vanaf het Hofplein een spoorviaduct aangelegd, als tweede mogelijkheid om in Den Haag en later zelfs Scheveningen te geraken. Vanaf 2010 rijdt er geen trein meer over het viaduct en worden plannen gemaakt om er een begraafbaar park van te maken. Het eerste deel is aangelegd op het Hofpleinstation en komende jaren zal het dak van de overige 2 kilometer worden voorzien van een 2 meter breed wandelpad, en de overige 4 meter van planten, groen en meubilair. Deze 4 groene stroken door de wijken zullen van groot belang blijven voor de beleving van het openbare groen. Op kleinere schaal ontstaan er vanuit die aders steeds meer initiatieven om de openbare ruimte te vergroenen door perkjes en geveltuinen of de binnenplaatsen van de woonblokken openbaar te maken.

In Rotterdam zijn de afgelopen jaren velerlei groene initiatieven ontstaan die bewoners stimuleren en helpen met het aanleggen en onderhouden van hun perkje of geveltuin in de nabijheid van hun woning. Zo faciliteert woningbouwcorporatie Havensteder in samenwerking met de gemeente bij groenactiviteiten met gereedschap, planten en materiaal. Niet alleen bij het aanleggen van parkjes in de straat maar ook bij het vergroenen van hele gevels of daken. Andere kundige partijen kunnen nog een stapje verder gaan en adviseren bij de gewassoorten die wel of niet geschikt zijn voor het plaatsen als balkons.

Groenoro is een Rotterdams netwerk door de hele stad die zoekt naar bewoners, partijen en groene, lokale initiatieven en probeert deze met elkaar in contact te brengen. Zij willen graag de Groene Connectie vanuit het centrum en Delfshaven doortrekken naar omliggende wijken, zodat meer mensen de groene verbindingen kunnen ontdekken. Andere Rotterdamse initiatieven zijn Krachtgroen (actief op schoolpleinen), Het Rotterdamse Weerwoord, Stichting Lekker Groen en Groengoed. Deze bewegingen zijn ontstaan vanuit passie voor de natuur en bestaan uit experts die graag meedenken over hoe wij onze wijken lokaal kunnen vergroenen.

Huisvesting Agniesebuurt- Provenierswijk

Resultaten van de wijkenquête die de Wijkraad in het afgelopen najaar tonen duidelijk de verschillen in beleving van bewoners van de openbare ruimte, en wat er zich achter de gevels af kan spelen. Over het algemeen worden beide wijken ervaren als bijzonder levendig. Omdat de wijken tegen het centrum aanliggen is er veel druk op de bezettingsgraad van oude en nieuwe woningen. In de wijken en de directe omgeving wordt grootschalige nieuwbouw gepland en men vreest dat dit ten koste gaat van het (authentieke) karakter van de wijken. Ook krijgen we signalen dat oude woningen door eigenaren worden 'verkamerd' om er meer mensen in te kunnen huisvesten die veelal geen binding hebben of krijgen met de wijk.

De authentieke architectuur en de groene singels zijn kenmerkend voor beide wijken alsook de grote diversiteit aan bewoners die elkaar kunnen ontmoeten op straat, op pleinen of in het groen. De openbare ruimte wordt als het allerbelangrijkst ervaren, maar uit de enquête blijkt dat soms niet in verhouding te staan tot de (technische) kwaliteit van de binnenkant van de woningen.

In beide wijken heeft sociale woningbouw de overhand, wat tot een typerende mix van bewoners met een grote diversiteit aan inkomen en cultuur heeft geleid. Veel oudere bewoners van sociale woningbouw kunnen vanwege de stijgende prijzen niet verhuizen, al willen ze graag een gelijkvloers appartement. Anderzijds stijgt de vastgoedwaarde van zowel de sociale woningbouw als privaat bezit, wat de druk op de wijk vergroot. Veel respondenten vinden dat in de wijk vooral voorrang moet worden gegeven aan mensen die langer in de wijk wonen of er geboren zijn. Door alleen dure woningen bij te bouwen raakt de diversiteit uit verhouding.

Bouw- projecten

In de komende jaren zijn er in en om de Agniesebuurt en de Provenierswijk 18 hoogbouwprojecten gepland met in totaal bijna 6.000 nieuwe woningen. Het gebied loopt vanaf ZOH0 via Hofbogen/Pompenburg en het Schieblok tot aan de Staten-tunnel en net ten zuiden daarvan Hofplein. Meer dan de helft van de nieuwe torens zullen hoger worden dan 150 meter. Dit

leidt tot een enorme extra verdichting van dit deel van de stad, dat nu al één van de dichtstbevolkte delen van de stad is. Ook heeft dit hoogbouwcluster grote gevolgen voor de bezonning in de wijk.

Bewoners vragen zich af of de gevolgen voor de leefbaarheid voor hun woonomgeving wel goed in kaart zijn gebracht. Een uitgebreide bezonningsstudie, waarin alle geplande hoogbouw is meegenomen ten opzichte van de huidige bestaande (fysieke) situatie ontbreekt. Ook ontbreken studies waarin voor de wintersituatie en het voor- en najaar de gevolgen toetsbaar in kaart zijn gebracht, met name voor de smalle woonstraten in het oosten van de Provenierswijk. Daar kunnen delen van straten voor maanden in de schaduw geraken. We zitten in Rotterdam tenslotte lang niet zo zuidelijk als steden als New-York (dat ligt net zo zuidelijk als Madrid), zodat de zon 's winters hier veel lager blijft. Er worden alleen studies getoond van de zomerperiode van het jaar en studies per project, zodat het zicht op de impact van het geheel van de ontwikkelingen ontbreekt, en niet kan worden getoetst of de bezonningsafspraken met de wijk worden nagekomen.

De oude bebouwing in de wijken is lang niet zo goed te isoleren als nieuwbouw en heeft veel baat bij zoninstraling in woningen

en op de gevels. Nu worden delen van de wijk achtergesteld wat duurzaamheid betreft. Geen efficiëntie van zonnepanelen en geen huisverwarming door zoninstraling.

Eenzelfde gebrek geldt voor goed onderzoek naar parkeren, de verkeersafwikkeling en de milieueffecten in de wijk door de bouw van de vele extra woningen in het stationsgebied. De grote concentratie van nieuwe woningen strijdt met algemene wens om onze wijk autoluw, veilig en leefbaarder te krijgen. Met name in de omgeving van (de noordkant van) CS worden de veiligheid en leefbaarheid bedreigd. Daarom dienen op basis van een verkeerscirculatieplan (VCP) maatregelen te worden genomen tegen sluipverkeer van en naar de hoogbouwcluster, dat langs de noordkant van CS (oost-west en west-oost) gaat rijden om de drukte en opstoppingen van het Hofplein en het Weena te vermijden.

Bewoners van Agniesebuurt-Provenierswijk dienen door inspraak op een vroeger moment in de besluitvorming van de nieuwe hoogbouwprojecten betrokken te worden – met daarbij kennisname van uitgebreidere milieuonderzoeken. De planmakers dienen daarnaast bij de bewoners aan te geven welke afdoende maatregelen zij gaan nemen om onze wijken door de nieuwbouw niet verder te belasten.

Buitenruimte Een groene woonomgeving kan het welzijn en de gezondheid van bewoners op allerlei manieren verbeteren. Bovendien zorgt groen voor waterberging en verkoeling, en verrijkt het de biodiversiteit. Het zorgt voor een aantrekkelijke wijk om in te wonen. De authentieke architectuur en de groene singels zijn kenmerkend voor beide wijken. Tevens hebben beide wijken een aantal kenmerkende pleinen zoals Baljuwplein, Jacob Loisplein en het Ammersooiseplein, die intensief worden gebruikt door jong en oud. Kunst in de buitenruimte neemt ook een belangrijke plek in. Diverse muurschilderingen en kunstwerken van vaak Rotterdamse kunstenaars sieren de wijken. De openbare ruimte wordt door bewoners als het allerbelangrijkst ervaren als het gaat om de aantrekkelijkheid van de wijk. Tegelijkertijd zijn er ook grote zorgpunten als het gaat om het behoud van een schone en veilige buitenruimte. In de vorige raadsperiode zijn een aantal plekken in de wijk aangewezen als hotspots voor de dienst Stadsbeheer. Dit zien we graag gecontinueerd en uitgebreid in de Agniesebuurt, met extra zorg voor monitoring van de voortgang. Het gaat hierbij om de hotspots Spoorsingel, Ungerplein en Jacob Loisplein. De hotspots in de Agniesebuurt willen we tijdens de schouw aanwijzen. Los van deze hotspots is het vuil op straat een blijvende ergernis. Vooral rondom het Proveniersplein en in de drukke routes van en naar het station.

Voor beide wijken geldt dat extra aandacht nodig is voor de bestaande vuilcontainers als het gaat om naastplaatsingen. We willen meer container-adoptanten die zicht houden op de containers en snel kunnen melden. Tevens zetten we in op toegang tot de data van MeldR, zodat we kunnen analyseren waar en wat de meeste problemen zijn en hoe snel deze worden opgelost. Bewoners sporen we aan tot het doen van meldingen. Een belangrijk ergernis van bewoners zijn de vele ‘fout’ geparkeerde fietsen en fietswrakken in de wijk. We zetten in op betere handhaving en het snel verwijderen van fietswrakken. Als wijkraad herhalen we onze ludieke label-actie, waarbij bewoners labels om fiets kunnen hangen met verzoek de fiets op een juiste plek neer te zetten. Een juiste plek kan gevonden worden door het fietsparkeren in de wijken uit te breiden en te verbeteren.

Om onze wijken verder te vergroenen en het bestaande groen goed te onderhouden zetten we in op zelfbeheer en projecten als de geveltuinjes dag en planten dag in de Heultuin. Georganiseerde guerrilla gardening acties en tegelwippen stimuleren we om de wijk verder te vergroenen. In plannen voor herinrichting en nieuwbouw willen we aandacht en concrete afspraken over groen in de wijk en aansluiten bij de WHO-adviezen: minimaal 1 hectare aaneengesloten groen per buurt. Groen moet nabij en toegankelijk zijn en blijven, een goede kwaliteit hebben en uitnodigen tot activiteiten voor jong en oud. Denk hierbij aan de Heultuin, het initiatief SLALALA op het Baljuwplein als goede voorbeelden.

Doelen Deze opgaven zijn voor 2023 uitgewerkt in Doelen, Resultaten en Acties (zie bijgevoegd Jaaractieplan 2023).

De Doelen zijn

- Doel 1: Versterken sociaal- en economische positie van bewoners (en ondernemers)
- Doel 2: Verbeteren Leefomgeving
- Doel 3: Een duurzamere en groenere Wijk
- Doel 4: Verbeteren leefbaarheid rondom Bouwen en wonen
- Doel 5: een veiligere wijk

Stedelijke opgaven

De wijkraad wenst altijd betrokken te worden bij stedelijke opgaven die in de wijk plaatsvinden. In onze wijken gaat het daarbij met name om stedelijke (bouw)opgaven zoals: Pompenburg, ZOHO, HofbogenPark, RCD en nog een aantal inrichtingsplannen voor de buitenruime, en het aardgasvrij maken van straten in de Agniese buurt. Samen met de clusters wil de wijkraad het participatieproces rond deze stedelijke opgaven bedenken en uitvoeren. Geldt ook voor de stedelijke projecten van de andere clusters. Op die manier werken we samen met de gemeente en de bewoners aan een mooie, schone, veilige en gezellige wijk.

Bijlagen:

1. Jaaractieplan Agniese buurt/Provenierswijk
2. De Staat van de Wijk
3. Rapportage Wijkidentiteit
4. –Verslag jongerenavond Youngo10

Agniesebuurt
WIJKRAAD
Provenierswijk

